

УДК: 630*228:633.872(477.44)

**ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРИ
ТА ЛІСОВІДНОВНИХ ПРОЦЕСІВ
ПРИРОДНИХ ДУБОВИХ
ЛІСОСТАНІВ ДП
«ХМІЛЬНИЦЬКЕ ЛГ»**

М.В. МАТУСЯК, канд. с-г. наук,
старший викладач
Вінницький національний аграрний
університет
І.С. НЕЙКО, канд. с-г. наук, старший
науковий співробітник
Ю.А. ЄЛІСАВЕНКО, науковий
співробітник, ДП «Вінницька лісова
науково-дослідна станція»
УкрНДІЛГА

В статті представлені дослідження та їхні результати щодо оцінки стану природних дубових лісостанів в умовах Вінницької області. Також проведено аналіз стану та динаміки природного поновлення дуба звичайного в розрізі типів лісу. Висвітлення процесу природного поновлення корінних деревостанів є важливим кроком у дослідженнях особливостей відновлення природних дубових лісів у регіоні. Результати таких експериментів можуть бути використанні при подальших дослідженнях питань щодо достатнього забезпечення природного поновлення дуба звичайного в регіоні.

Подано характеристику стану природного поновлення дуба звичайного в природних лісостанах ДП «Хмельницьке ЛГ» на основі повидільної бази даних лісовпорядкування. Результатом досліджень є визначення основних таксаційних показників природних лісостанів за участі дуба звичайного та особливостей їхнього природного поновлення.

Ключові слова: природні ліси, дуб звичайний, природне поновлення, стан.

Табл. 5. Рис. 3. Літ. 11.

Постановка проблеми. Процес відтворення природних лісів в Україні є важливим аспектом у запровадженні концепції збереження біогенетичного різноманіття. Важливими об'єктами збереження біорізноманіття є вікові природні корінні ліси. Природні дубові ліси Хмельницького лісового господарства в сучасних умовах є важливими осередками збереження та відтворення біогенетичного різноманіття флори в регіоні.

Аналіз останніх публікацій. Проблематика можливості застосування природного поновлення дуба звичайного в дібровах України для потреб лісовідновлення розглядалася українськими вченими ще за радянських часів і продовжуються в сучасних умовах [1, 2, 11]. В ряді наукових праць сучасних українських вчених розглянуто питання збереження природного поновлення дуба звичайного в суборових умовах Полісся. У працях І. Д. Іванюка, Т. М. Іванюк [7], Т.В. Лустюка [8] переважно розглянуті питання збереження існуючого природного поновлення дуба звичайного на свіжих зрубках, а також висвітлені питання щодо його збереження в соснових рідколіссях.

В умовах Правобережного Лісостепу України, а також на території Вінниччини, питанню природного поновлення в корінних дубових лісостанах присвячені праці О.Г. Василевського, І.С. Нейка, М.В. Матусяка [3-5], О.С. Остапчука [9].

Матеріали і методи. Дослідження проведено у корінних природних дубових лісостанах ДП «Хмільницьке ЛГ», які різняться за віком, складом порід, бонітетом в області свіжої грабової діброви та судіброви. Пробні площі (ПП) закладено відповідно до загальноприйнятих методик [1, 8] згідно із СОУ 02.02-37-476:2006 «Площі пробні лісовпорядні. Метод закладання» [11]. Відібрані площі корінних дубових лісостанів за лісівничо-таксаційними показниками обстежували і вивчали на основі матеріалів повидільної бази даних ВО «Укрдержліспроект» (станом на 01.01.2012). Отриманні дані оброблено на комп'ютері за допомогою пакету програм Microsoft Excel.

Результати та їх обговорення. Нами проаналізовано матеріали повидільної бази даних ВО «Укрдержліспроект» для ДП «Хмільницьке ЛГ» і встановлено, що природні лісові масиви підприємства відносяться до різних типів лісу та зростають в різних лісорослинних умовах. Інформація щодо розподілу природних дубових лісів у розрізі типів лісу наведена на (рис. 1).

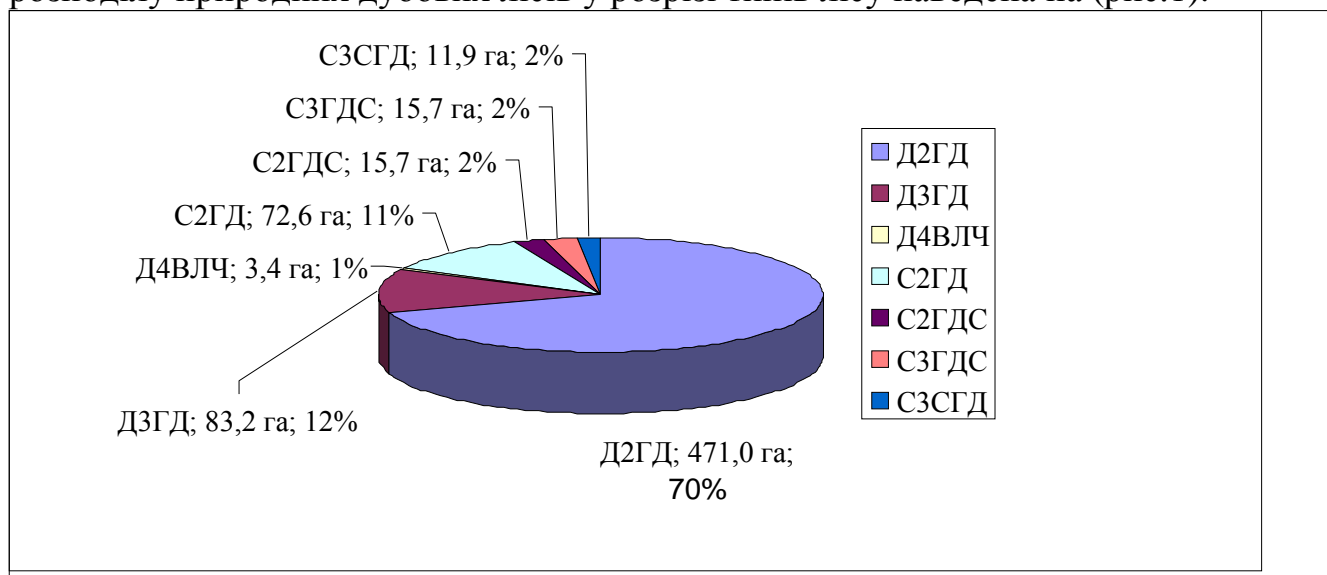

Рис. 1. Типи лісу природних дубових лісостанів ДП «Хмільницьке ЛГ»

Джерело: сформовано на основі власних досліджень

За даними рис. 1. природні дубові ліси підприємства зосереджені у 7-ми типах лісу. Найбільші площі деревостанів представлені свіжою грабовою дібровою – 471 га (70 %). У вологій грабовій діброві зосереджено 83,2 га насаджень (12 %). Деяко менші площі – 72,6 га (11 %) це насадження свіжої грабової судіброви.

Також ліси підприємства відрізняються за походженням. Інформація щодо походження природних дубових лісостанів наведена на (рис. 2). У межах підприємства переважають природні дубові насадження переважно

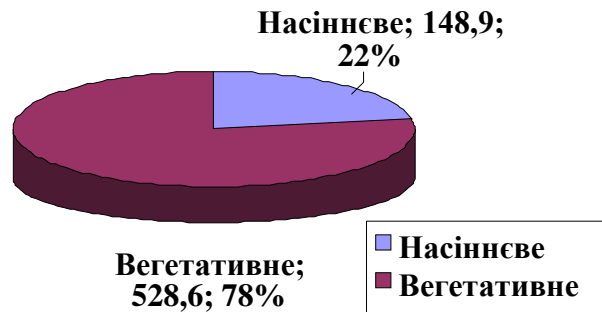

Рис. 2. Походження природних дубових лісів ДП «Хмільницьке ЛГ»
Джерело: сформовано на основі власних досліджень

веgetативного походження. Площа таких деревостанів складає 528,6 га (78 %). Площа насаджень насінневого походження становить 148,9 га (22 %).

Розподіл насаджень за класами віку в умовах підприємства наведені у (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл дубових насаджень природного походження за класами віку в умовах ДП «Хмільницьке ЛГ»

Класи віку	Середній склад деревостанів	Площа, га	Середній бонітет	Середня повнота	Загальний запас, м ³	Середній запас м ³ /га	Середній приріст, м ³ /га
4	6ЛПД2Д31КЛГ1ЯВ	4,8	1,0	0,70	504,0	105,0	3,0
5	4С3ЗЯЛЄ1Д31Г31БП	25,8	1,0	0,66	3922	152,6	3,4
6	4ЯЛЄ3С32Д31Г3	38,9	1,1	0,68	10114,0	260,0	4,7
7	4Д32Г31ОС2КЛГ1ЧШ	89,7	1,5	0,67	23124,6	257,8	3,9
8	3Я32Д32Г31КЛГ1С31БП	107,5	1,2	0,61	29068,0	270,4	3,6
9	4Д34Г31Я31ЯВ	43,4	1,6	0,63	12586,0	290,0	3,4
10	5Д32Я32Г31КЛГ	87,3	1,9	0,63	23745,6	272,0	2,8
11	7Д32Я31Г3	188,0	2,3	0,62	45872,0	244,0	2,3
12	9Д31КЛГ+Г3	59,1	2,0	0,53	14249,0	241,1	2,0
14	10Д3+Г3+ЛПД	29,0	2,0	0,50	6960,0	240,0	1,7
Всього / середнє		673,5	1,5	0,62	172740,4	243,3	3,3

Джерело: сформовано на основі власних досліджень

Найбільша площа насаджень 11-го класу віку – 188,0 га, значна площа також деревостанів 8 класу віку – 107,5 га. Найменші площі зайняті природними дубовими насадженнями 4-го класу віку – 4,8 га. Незважаючи на значну площу лісостанів 8-го класу віку у цих насадженнях спостерігається мінімальна частка дуба – 2 одиниці. Найбільша частка дуба присутня у насадженнях 12-го та 14-го класів віку (9-10 одиниць).

Найбільшим загальним запасом характеризуються насадження 11-го класу віку. Це зумовлено їх найбільшою площею та достатньо високою продуктивністю. Найбільший середній запас деревостанів 9-го класу віку – 290 м³/га. Закономірним є найменший запас у насаджень 4-го класу віку (105 м³/га). Природні лісостани характеризуються значним зниженням середніх запасів починаючи із 10-го класу віку, середній приріст становить 1,7-3,9 м³/га. Найменший приріст у стиглих та перестійних насаджень – 1,7-2,0 м³/га. Кульмінація приросту спостерігається у 7-му класі віку – 3,9 м³/га.

Природні дубові ліси підприємства переважно високо-бонітетні (переважає 1-й бонітет). Стигли та перестійні насадження мають дещо нижчу продуктивність (2-й бонітет). Дані щодо розподілу насаджень за бонітетами наведено у (табл. 2).

Таблиця 2

Розподіл дубових насаджень природного походження за бонітетами в умовах ДП «Хмільницьке ЛГ»

Бонітет	Середній склад деревостанів	Середній вік, років	Площа, га	Середня повнота	Середній запас на га м ³ /га	Середній приріст, м ³ /га
I-II	4ДЗ2ЯЗ1ГЗ1КЛГ 1СЗ1ЯЛЄ	73	640,4	0,65	260,5	3,5
III-IV	9ДЗ1ГЗ	108	33,1	0,58	214,3	1,98

Джерело: сформовано на основі власних досліджень

Із результатів досліджень видно, що переважають насадження 1-2 класів бонітетів. Площа природних дубових лісів 1-2 бонітету становить 640,4 га. Низькобонітетні насадження (3-4 бонітети) займають площу лише 33,1 га. Переважаюча повнота насаджень – 0,6-0,7. Стигли та перестійні насадження відрізняються зниженням середньої повноти до 0,5-0,6. Найнижча повнота дубових лісостанів природного походження 14-го класу віку – 0,5. У (табл. 3) наведено розподіл насаджень природного походження за повнотою в умовах підприємства.

Таблиця 3

Розподіл дубових насаджень природного походження за повнотою в умовах ДП «Хмільницьке ЛГ»

Повнота	Середній склад деревостанів	Середній вік, років	Площа, га	Середній бонітет	Загальний запас, м ³	Середній запас на га м ³ /га	Середній приріст, м ³ /га
0,3-0,4	5ДЗ2ЯЛЄ2СЗ1ЯЗ	113	2,4	2	20712,9	183,3	1,6
0,5-0,6	4ДЗ3ЯЗ2ГЗ1КЛГ	82	205,9	1,7	19852,2	242,1	2,9
0,7-0,8	4ДЗ1ЯЗ1ГЗ1КЛГ 1ЛПД1СЗ1ЯЛЄ	70	272,9	1,8	19131,0	273,3	3,9
0,9-1,0	ЗЯЗ2ДЗ2ГЗ1КЛГ1В ЛЧ1ОС	32	2,2	1,5	4640,0	145,0	4,5

Джерело: сформовано на основі власних досліджень

За наведеними даними низькоповнотні насадження переважно старшого віку. Середній вік таких деревостанів становить 113 років. Поряд із цим їх площа є незначною та складає всього 2,4 га. Площа високоповнотних дубових насаджень є також незначною і становить всього 2,2 га. Найбільша площа деревостанів представлена насадженнями із повнотою 0,7-0,8. Ці деревостани переважно 70-річного віку. Значні площі дубових деревостанів впредставлені деревостанами повнотою 0,5-0,6 – 205,9 га, які переважно 80-річного віку.

Дані щодо розподілу запасів модальних та оптимальних деревостанів наведено на (рис. 3). Із результатів досліджень видно, що починаючи із 4-го класу віку спостерігається значне зниження модальних запасів у порівнянні із оптимальними. Із зростанням віку ця різниця суттєво зростає.

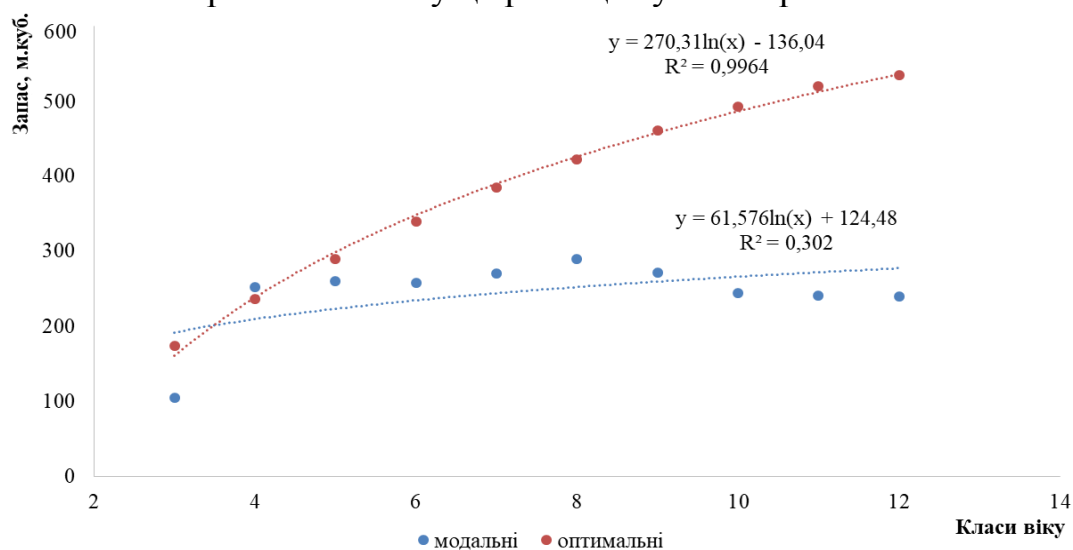

Рис. 3. Динаміка запасів модальних та оптимальних запасів природних дубових лісостанів ДП «Хмільницьке ЛГ»

Джерело: сформовано на основі власних досліджень

Дані щодо розподілу насаджень за часткою дуба у складі насаджень наведено у (табл. 4).

Таблиця 4

Розподіл насаджень за часткою дуба у складі дубових деревостанів природного походження в умовах ДП «Хмільницьке ЛГ»

Частка дуба у складі (одиниць)	Середній вік насаджень	Площа, га	Середній бонітет	Середня повнота	Загальний запас	Середній запас на га	Середній приріст, м ³ /га
9-10	100	178,0	2,1	0,63	44215	248,4	2,4
7-8	82	53,1	2,0	0,62	12553	236,4	2,8
6-5	76	52,5	2,0	0,65	13556	258,2	3,3
4-3	86	102,1	1,9	0,65	27332	267,7	3,1
2-1	82	287,8	2,0	0,61	66827	232,2	2,8
Всього/середнє	85	673,5	2,0	0,63	164483	248,6	2,9

Джерело: сформовано на основі власних досліджень

Із даних (див. табл. 2) найбільша участь дуба у складі деревостанів (9-10 одиниць) характерна для насаджень 9-10 класів віку. Найнижча частка дуба у деревостанів 80-річного віку. У цих насадженнях участь дуба може знижуватися до 1-2 одиниць.

У природних деревостанах за переважанням дуба відмічені ділянки із наявним підростом. Підріст дуба звичайного переважно зосереджений у свіжих та вологих грабових судібровах (табл. 5).

Таблиця 5

Таксаційна характеристика дубових деревостанів природного походження із наявним підростом дуба у насажденні

Кв/виділ	Площа, га	Склад насадження	Вік, років	Висота, м	Діаметр, см	Бонітет	Повнота	Запас на 1 га	ТЛУ	Підріст		
										склад	вік	густота, тис. шт./га
Козятинське лісництво												
28/1	2,3	5С34ЯЛЕ1 ДЗ	74	28	36	1 ^a	0,6	400	С2ГДС	8Г32ДЗ	15	2,0
28/13	1,8	9БП1ДЗ+Г К+ОС	50	21	22	1 ^a	0,6	160	С3ГДС	10ДЗ	15	1,0
38/9	1,7	9С31ДЗ	49	21	22	1 ^a	0,7	330	С2ГДС	10ДЗ	15	1,0
38/11	1,4	9С31ДЗ	51	21	22	1 ^a	0,7	320	С2ГД	10ДЗ	10	2,0
29/7	1,0	10ДЗ+БП	105	23	32	3	0,7	250	С2ГД	4Г32ДЗ 2ЧШ 2ЛПД	20	3,0
29/13	1,8	10ДЗ+БП	105	23	32	3	0,5	180	С2ГД	4Г32ДЗ 2ЧШ 2ЛПД	20	3,0
29/14	1,3	10ДЗ+БП	105	23	32	3	0,7	250	С2ГД	4Г32ДЗ 2ЧШ 2ЛПД	20	3,0

Джерело: сформовано на основі власних досліджень

За даними таблиці 5, природне поновлення дуба звичайного виявлене у насадженнях за участю сосни звичайної, а також за переважанням дуба звичайного у свіжій грабовій судіброві. Густота природного поновлення становить 1-3 тис. шт/га. Це переважно підріст 10-20 років як за переважання так і частки у 2-3 одиниці дуба.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Природні дубові ліси в умовах ДП «Хмільницьке ЛГ» зосереджені у 7-ми типах лісу. Найбільші площі деревостанів представлені свіжою грабовою дібровою – 471 га (70 %). У вологій грабовій діброві зосереджено 83,2 га насаджень (12 %). Дещо менші площі – 72,6 га (11 %) це насадження свіжої грабової судіброви. У структурі природних дубових лісів переважають лісостани переважно вегетативного походження. Площа таких деревостанів складає 528,6 га (78 %). Площа насаджень насінневого походження становить 148,9 га (22 %). Найбільша участь дуба у складі деревостанів (9-10 одиниць) характерна для насаджень 9-10 класів віку. Найнижча частка дуба у деревостанів 80-річного віку. У цих

насадженнях участь дуба може знижуватися до 1-2 одиниць.

Найбільша площа насаджень 11-го класу віку – 188,0 га. Значна площа також деревостанів 8 класу віку – 107,5 га. Найменші площі зайняті природними дубовими насадженнями 4-го класу віку – 4,8 га. Природні дубові ліси підприємства переважно високо-бонітетні (переважає 1-й бонітет). Стиглі та перестійні насадження мають дещо нижчу продуктивність (2-й бонітет). Переважаюча повнота насаджень – 0,6-0,7. Стиглі та перестійні насадження відрізняються зниженням середньої повноти до 0,5-0,6. Найнижча повнота дубових лісостанів природного походження 14-го класу віку – 0,5.

Найбільший середній запас деревостанів 9-го класу віку – 290 м³/га. Закономірним є найменший запас у насаджень 4-го класу віку (105 м³/га). Природні лісостани характеризуються значним зниженням середніх запасів починаючи із 10-го класу віку. Середній приріст становить 1,7-3,9 м³/га. Найменший приріст у стиглих та перестійних насаджень – 1,7-2,0 м³/га. Кульмінація приросту спостерігається у 7-му класі віку – 3,9 м³/га.

У деревостанах за переважанням дуба відмічені ділянки із наявним підростом. Підріст дуба звичайного переважно зосереджений у свіжих та вологих грабових судібровах. Густота природного поновлення становить 1-3 тис. шт./га. Це переважно підріст 10-20 років як за переважання так і частки у 2-3 одиниці дуба.

Список використаної літератури

1. Анучин Н.П. Лесная таксация. М. : Лесн. пром-сть, 1982. 552 с.
2. Білоус В.І. Вирощування високопродуктивних культур дуба в Лісостепу України. Монографія. Вінниця: Книга-Вега, 2007. 176 с.
3. Василевський О.Г., Підпалый І.Ф., Матусяк М.В., Самойлова Н.О. Особливості формування та потенціал використання природного поновлення дуба звичайного в умовах Поділля. Збірник наукових праць. Сільське господарство та лісівництво. 2015. №7. С. 129-139.
4. Василевський О.Г., Єлісавенко Ю.А., Нейко І.С., Монарх В.В. Сучасний стан природних дубових деревостанів ДП «Вінницьке ЛГ». Збірник наукових праць. Сільське господарство та лісівництво. 2017. №7 (Том 1). С. 129-139.
5. Василевський О.Г., Нейко І.С., Єлісавенко Ю.А., Матусяк М.В. Характеристика структури та лісовідновних процесів природних дубових лісостанів ДП «Крижопільське ЛГ». Збірник наукових праць. Сільське господарство та лісівництво. 2018. №10. С. 19-29.
6. Нормативно-справочные материалы для таксации лесов Украины и Молдавии. Киев: Урожай, 1987. 560 с.
7. Іванюк І. Д., Іванюк Т. М. Поновлення дубових насаджень в умовах Житомирського Полісся. Вісник ЖНАЕУ. 2010. № 1. С. 225-234.
8. Лустюк Т.В. Лісівничі властивості природного насінневого поновлення дуба звичайного (*Quercus robur* L.) суборового еко типу в умовах Західного Полісся. Науковий вісник НЛТУ України. 2015. Вип. 25 (8). С. 112-117.

9. Остапчук О.С. Формування природного поновлення під наметом насадження в умовах свіжої грабової діброви південної частини Правобережного Лісостепу України. Науковий вісник НЛТУ України. 2013. Вип. 23 (6). С. 52-57.

10. Площі пробні лісовпорядні. Метод закладання: [СОУ 02.02-37-476:2006. Чинний від 2007-05-01]. К. : Мінагрополітики України, 2006. 32 с. (Стандарт організації України).

11. Ткач В.П. Сучасний стан природних лісостанів дуба звичайного Лівобережного Лісостепу України. Лісівництво і агролісомеліорація. 2009. Вип. 116. С. 79-84.

Список використаної літератури у транслітерації / References

1. Anuchyn N.P. (1982). Lesnaia taksatsyia [Forest taxation] М. : Lesn. prom-st – Forest prom-st. [in Russian].

2. Bilous V.I. (2007). Vyroshchuvannia vysokoproduktyvnykh kultur duba v Lisostepu Ukrainy [Growing high-yielding oak crops in the forest-steppe of Ukraine]. Monohrafiia – Monograph. Vinnytsia: Knyha-Veha. [in Ukrainian].

3. Vasylevskiy O.H., Pidpalyi I.F., Matusiak M.V., Samoiloва N.O. (2015). Osoblyvosti formuvannia ta potentsial vykorystannia pryrodnoho ponovlennia duba zvychnoho v umovakh Podillia [The peculiarities of the formation and the potential of the use of natural oak conventional renewal in Podillya]. *Zbirnyk naukovykh pracz. Silske gospodarstvo ta lisivnyctvo – Collection of scientific works. Agriculture and forestry.* 7. 129-139. [in Ukrainian].

4. Vasylevskiy O.H., Yelisavenko Y.A., Neiko I.S., Monarkh V.V. (2017). Suchasnyi stan pryrodnykh dubovykh derevostaniv DP «Vinnytske LH» [The current state of the natural oak woodlands of the state enterprise «Vinnitsa forestry»]. *Zbirnyk naukovykh pracz. Silske gospodarstvo ta lisivnyctvo – Collection of scientific works. Agriculture and forestry.* 7. Vols.1 129-139. [in Ukrainian].

5. Vasylevskiy O.H., Neiko I.S., Yelisavenko Y.A., Matusiak M.V. (2018). Kharakterystyka struktury ta lisovidnovnykh protsesiv pryrodnykh dubovykh lisostaniv DP «Kryzhopilske LH» [Characteristic of the structure and forest-dependent processes of natural oak forests of SE «Kryzhopil forestry»]. *Zbirnyk naukovykh pracz. Silske gospodarstvo ta lisivnyctvo – Collection of scientific works. Agriculture and forestry.* 10. 19-29. [in Ukrainian].

6. Normatyvno-spravochnue materyalu dlia taksatsyy lesov Ukraynu y Moldavyu. (1987). [Normative reference materials for taxation of forests of Ukraine and Moldova] Kyev: Urozhai. [in Russian].

7. Ivaniuk I. D., Ivaniuk T. M. (2010). Ponovlennia dubovykh nasadzhen v umovakh Zhytomyrskoho Polissia [Ponovlennya dubovykh nasadzhen in the minds of Zhytomyr Polissya]. *Visnyk ZhNAEU – Herald of ZNAEU.* 1. 225-234. [in Ukrainian].

8. Lustiuk T.V. (2015). Lisivnychi vlastyivosti pryrodnoho nasinnievoho ponovlennia duba zvychainoho (*Quercus robur* L.) su borovoho ekotyphu v umovakh Zakhidnoho Polissia [Branch properties of natural seed oak (*Quercus robur* L.) common aloe ecotype in conditions of Western Polissya]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy – Scientific herald NLTU of Ukraine. Issue. 25 (8)*. 112-117. [in Ukrainian].
9. Ostapchuk O.S. (2013). Formuvannia pryrodnoho ponovlennia pid nametom nasadzhennia v umovakh svizhoi hrabovoi dibrovy pivdennoi chastyny Pravoberezhnoho Lisostepu Ukrainy [Formation of natural renewal under the tent of planting in conditions of fresh hornbeam of the southern part of the Pravoberezhny Forest-steppe of Ukraine]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy – Scientific herald NLTU of Ukraine. Issue. 23 (6)*. 52-57. [in Ukrainian].
10. Ploshchi probni lisovporiadni (2006). Metod zakladannia [Square trial forest management. Method of laying]: SOU 02.02-37-476:2006. Chynnyi vid 2007-05-01]. K. : *Minahropolityky Ukrainy – Ministry of Agrarian Policy of Ukraine*. (Standart orhanizatsii Ukrainy). [in Ukrainian].
11. Tkach V.P. (2009) Suchasnyi stan pryrodnykh lisostaniv duba zvychainoho Livoberezhnoho Lisostepu Ukrainy [The current state of the natural forests of the oak forest of the ordinary Left-Bank Forest-steppe of Ukraine]. *Lisivnytstvo i ahrolisomelioratsiia – Arboriculture and agroforestry*. Kharkiv: UkrNDILHA. *Issue. 116*. 79-84. [in Ukrainian].

АННОТАЦИЯ

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛЕСОВОССТАНОВИТЕЛЬНЫХ ПРОЦЕССОВ В ПРИРОДНЫХ ДРЕВОСТОЯХ ГП «ХМЕЛЬНИЦКОЕ ЛХ»

В статье представлены исследования и их результаты об оценке состояния природных дубовых древостоев в условиях Винницкой области. Также проведен анализ состояния и динамики естественного возобновления дуба обыкновенного в разрезе типов леса. Разяснение процесса естественного возобновления коренных древостоев является важным шагом в исследованиях особенностей восстановления природных дубовых лесов в регионе. Результаты таких исследований могут быть использованы при дальнейших исследованиях при вопросах обеспечения достаточного естественного возобновления дуба обыкновенного в регионе.

Дана характеристика состояния естественного возобновления дуба обыкновенного в природных древостоях ГП «Хмельницкое ЛХ» на основе повидельной базы данных лесоустройства. Результатом исследований являются определение основных таксационных показателей природных древостоев с участием дуба обыкновенного и особенностей их естественного возобновления.

Ключевые слова: *естественные леса, дуб обыкновенный, естественное возобновление, состояние.*

Табл. 5. Рис. 3. Лит. 11.

ANNOTATION

CHARACTERISTICS OF FOREST-PROVIDED PROCESSES IN NATIVE FORESTS OF STATE ENTERPRISE KHMILNYK FORESTRY

The article presents the researches and their results concerning the assessment of the status of natural oak forests in the Vinnytsia region. Also, the analysis of the state and dynamics of natural renewal of oak is typical in the context of forest types. Explanation of the process of natural regeneration of indigenous trees is an important step in the study of the features of the restoration of natural oak forests in the region. The results of such studies can be used in further research on the adequacy of the natural regeneration of conventional oak in the region.

The characteristic of the state of natural regeneration of oak in natural forests of the State Enterprise «Khmilnyk forestry» is based on the database of forest management. The result of the research is to determine the basic taxonomic indices of natural forests with the participation of the oak and the features of their natural renewal.

Keywords: natural forests, common oak, natural regeneration, state.

Tabl. 5. Fig. 3. Lit. 11.

Інформація про авторів

Матусяк Михайло Васильович – кандидат сільськогосподарських наук, асистент кафедри садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства Вінницького національного аграрного університету (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна 3. e-mail: mikhailo1988@gmail.com).

Нейко Ігор Степанович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства Вінницького національного аграрного університету (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3. e-mail: ihor_neuko@ukr.net).

Слісавенко Юрій Анатолійович – науковий співробітник ДП «Вінницька лісова науково-дослідна станція» УкрНДІЛГА (21036, м. Вінниця, вул. Максимовича, 39. e-mail: yelis2009@ukr.net).

Матусяк Михаил Васильевич – кандидат сельскохозяйственных наук, ассистент кафедры садово-паркового хозяйства, садоводства и виноградарства Винницкого национального аграрного университета (21008, г. Винница, ул. Солнечная 3. e-mail: mikhailo1988@gmail.com).

Нейко Игорь Степанович – кандидат сельскохозяйственных наук, доцент кафедры садово-паркового хозяйства, садоводства и виноградарства Винницкого национального аграрного университета (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3. e-mail: vinforvn@ukr.net).

Елисавенко Юрий Анатольевич – младший научный сотрудник ГП «Винницкая лесная научно-исследовательская станция» (21036, г. Винница, ул. Максимовича, 39. e-mail: yelis2009@ukr.net).

Matusiak Mikhaylo Vasyliovych – Candidate of Agricultural Sciences, Assistant of the Department of Landscape Gardening, Horticulture and Viticulture of the Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnytsia, Soniachna Str.3, e-mail: mikhailo1988@gmail.com).

Neiko Ihor Stepanovych – Candidate of Agricultural Sciences, Associate Professor of the Department of Landscape Gardening, Horticulture and Viticulture of Vinnitsa National Agrarian University (21008, Vinnytsia, Soniachna Str.3, e-mail: vinforvn@ukr.net)

Yelisavenko Yurii Anatoliyovych – Senior Researcher of SE «Vinnytsia Forest Research Station» (21036, Vinnytsia, Maksimovicha st., 39., e-mail: yelis2009@ukr.net).